

ECON 1210 Forbruker, bedrift og marked

Eksamensoppgave – våren 2006

Sensurveiledning

- A. Kandidatene bør kunne forklare hva som menes med hhv. etterspørsels- og tilbudskurven, bl.a. med henvisning til hhv. marginal betalingsvillighet og marginalkostnad. De bør begrunne helningen på kurvene og hvorfor krysningpunktet korresponderer til likevekt. De bør også kunne forklare hva som menes med konsument- og produsentoverskudd. Diskusjonen bør skje med utgangspunkt i en figur.
- B. Figuren fra A kompletteres med en vannrett linje under krysningpunktet. Kandidatene bør kunne angi og forklare hvorfor omsatt kvantum øker, at leveransene fra innenlandske produsenter går ned og hvor meget som importeres. I siste del er hovedpoenget at summen av konsument- og produsentoverskudd øker også dersom verdensmarkedsprisen er høyere enn autarkiprisen (selv om det i dette tilfellet blir eksport).
- C. Importtollen kan analyseres som en heving av importprisen (et loddrett skift). Desto høyere tollsats desto mindre import og forbruk og desto større innenlandsk produksjon. Tollinntektene kan gå opp eller ned som følge av en økning i tollsatsen, men for tilstrekkelig høy sats går de ned. Konsumentoverskuddet synker og produsentoverskudd øker med tollsatsen – summen går ned. En tollsats som gir en importpris som er minst like høy som autarkiprisen, medfører at importen blir lik null.
- D. Effektivitetsvirkningene kan måles ved summen av konsument- og produsentoverskudd, og isåfall gir friere handel (lavere toll) større effektivitet. Gitt at verdensmarkedsprisen er lavere enn autarkiprisen, vinner konsumentene på en slik utvikling, mens innenlandske produsenter taper (det omvendte er tilfellet dersom autarkiprisen er lavere enn verdensmarkedsprisen). Andre argumenter kan f.eks. være knyttet til øvrige fordelings effekter, forutsetningene om velfungerende konkurranse (markeder), indirekte virkninger av nedbygging av landbruket (i i-land) og u-landenes muligheter til å hevde seg i konkurransen. Kandidatene bør begrunne hvorfor argumentene er relevante og forklare hvorfor de ikke fanges opp av analysen ovenfor.